

■ Ἀπὸ τὸ Ὁρθόδοξο Ἀγιολόγιο τῆς Ἀνατολῆς

Ὁ Ἅγιος Μάρτυς Μιχαὴλ Γκομπρὸν καὶ οἱ σὺν αὐτῷ 133 στρατιῶτες ἐν Γεωργία

† 17η Νοεμβρίου 914

Ἐτὰ μέσα τοῦ Ι' αἰ., ὁ Ἐμίρης τοῦ Ἀντριμπεζὰν Ἀμπούλ - Κασίμ, κατ' ἐντολὴν τοῦ κατακτητοῦ τῆς Περσίας καὶ ὅλης τῆς Ἀνατολῆς Μουτάφη, ἠγήθηκε μιᾶς ἐκστρατείας μὲ μερικὲς χιλιάδες Ἀράβων στρατιωτῶν ἐναντίον τοῦ Μπούγ, ἐνδὸς αἰμοβόρου Τούρκου στρατηλάτου.

Ὁ Ἀμπούλ - Κασίμ ἐπιτέθηκε πρῶτα στὴν Ἀρμενία. Ἀφοῦ ἐρείπωσε τὴν πάλαι ποτὲ ἐνδοξο πρωτεύουσά της Ντβίν, ἐσκόρπισε τὸν ὄλεθρο σὲ ὅλη τὴν χώρα.

Ὁ Βασιλεὺς τῆς Ἀρμενίας Σουμπάτ δὲν κατώρθωσε νὰ προβάλλῃ ἀντίστασι, διότι ἡ ἐπικράτειά του ἦταν χωρισμένη σὲ αὐτοδιοίκητα τμήματα μὲ τυπικὴ μόνο ἐξάρτησι ἀπὸ τὸν Ἡγεμόνα.

Ἔτσι, ἀφοῦ διεπίστωσε τὴν ἀδυναμία του νὰ ἀναχαιτήσῃ τὴν ὁρμὴν τοῦ ἐχθροῦ, κατέφυγε στὰ ὄρη τῆς Ἀμπχαζίας.

Ὁ Ἐμίρης πέρασε διὰ τῆς Ἀλβανίας¹ στὴν Ἰβηρία (Γεωργία), ἐρήμωσε τὴν Κάρτλη καὶ ἔφθασε στὴν Τιφλίδα. Ἀπὸ τὴν Τιφλίδα

εισήλθε στην Καχέτη όπου ἔσπειρε πάλιν τὸν ὄλεθρο διὰ πυρὸς καὶ μαχαίρας.

* * *

Τέλος, ἀφοῦ ἐλεηλάτησε καὶ ἐπυρπόλησε πόλεις καὶ χῶρες στὶς Ἐπαρχίες Ντζαβαχέτη καὶ Σάμτσχε, ἔφθασε στὸ ὄχυρὸ Κβελιστσιχε, ἐντὸς τοῦ ὁποίου εἶχαν κλεισθῆ οἱ Ἄρχοντες τῆς Καχέτης. Ἐνας ἐξ αὐτῶν, ὁ μακάριος Πρίγκιπας Γκομπρόν², ὁ ὁποῖος εἶχε λάβει στὸ Ἅγιο Βάπτισμα τὸ ὄνομα Μιχαήλ, διεκρίνετο ἐκ νεότητος γιὰ τὴν ρώμη, τὴν ἀνδρεία καὶ τὸ θάρρος αὐτοῦ.

Οἱ Ἄραβες ἐπολιόρκησαν τὸ ὄχυρὸ. Ὁλόκληρη ἡ πέριξ περιοχὴ ἄσπρισε ἀπὸ τὶς σκηνές τους.

Μὲ τὴν πρώτη ἐπίθεσι φάνηκε, ὅτι ἡ ἄμυνα τῶν ὠχυρωμένων Γεωργιανῶν ἦταν σθεναρῆ. **Γιὰ** πρώτη φορὰ οἱ ὀπαδοὶ τοῦ Μωάμεθ συναντοῦσαν τόσο λυσσαλέα ἀντίστασι. **Πολλαπλασίασαν** τὶς ἐπιθέσεις, κατὰ τὶς ὁποῖες πολλοὶ στρατιῶτες ἔπεσαν νεκροί, τὸσον Ἄραβες ὅσον καὶ Γεωργιανοί.

Τελικῶς, ἔπειτα ἀπὸ πολιορκία εἴκοσι ὀκτῶ ἡμερῶν, οἱ ἐχθροὶ κατῶρθωσαν νὰ εἰσβάλουν στὸ φρούριο, ἀφοῦ ἐκρήμνισαν τὸ τεῖχος σὲ κάποιο ἀφύλακτο σημεῖο. Ὁ μακάριος Γκομπρόν, μὲ ὄσους στρατιῶτες εἶχαν ἀπομείνει, ὥρμησε τότε ὡς λέων, τοὺς ἔτρεψε εἰς φυγὴν καὶ τοὺς κατεδίωξε σὲ μεγάλη ἀπόστασι.

Ἐν τούτοις, τὸσον ὁ γενναῖος ἀρχηγὸς ὅσον καὶ οἱ ἄλλοι πολιορκημένοι κατενόησαν, ὅτι πλέον κάθε νέα ἀντίστασις ἦταν μάταιη: πολὺ ὀλίγοι ἦσαν οἱ ἐπιζήσαντες μαχητὲς καὶ δὲν ὑπῆρχε ἐλπίδα νὰ τοὺς ἔλθῃ κάποια ἐνίσχυσις.

Ἐστειλαν λοιπὸν πρεσβεῖα στὸν Ἀμπούλ - Κασίμ καὶ τοῦ προέτειναν κατάπαυσι τῶν ἐχθροπραξιῶν.

«**Ὁ** Θεός, οἷς κρίμασι γνωρίζει Ἐκεῖνος, σοῦ ἔδωσε τὴν δύναμι νὰ μᾶς νικήσης», τοῦ ἐμήνυσαν. «**Γι** αὐτό, ζητοῦμε τὴν εἰρήνην».

Ὁ Ἐμίρης δέχθηκε τὴν πρότασί τους καὶ συνεφώνησε στὴν σύναψι ἀνακωχῆς.

Οἱ καλόπιστοι Γεωργιανοὶ κατέθεσαν τὰ ὄπλα τους, ἀνυποπτοι γιὰ τὸ τι θὰ ἀκολουθοῦσε. **Οἱ** δὲ Μωαμεθανοί, καταπατοῦντες τὴν συμφωνία, ὥρμησαν δολερῶς καὶ ἀπροσδοκῆτως μέσα στὸ φρούριο, ἔσφαξαν πολλοὺς μαχητὲς καὶ αἰχμαλώτισαν τοὺς ὑπολοίπους, τὸν μακάριο Γκομπρόν καὶ ἑκατὸν τριάντα τρεῖς στρατιῶτες, τοὺς ὁποῖους ὠδήγησαν στὸ στρατόπεδό τους. **Ὁ** Ἐμίρης, ὁ ὁποῖος εἶχε ἀκούσει γιὰ τὴν ἐξαιρετικὴ ἀνδρεία

τοῦ Γκομπρόν, ἔδωσε ἐντολὴ νὰ τὸν ἐπιτηροῦν μὲν αὐστηρῶς, ἀλλὰ νὰ τὸν μεταχειρίζονται μὲ σεβασμό.

* * *

Ὁ Βασιλεὺς Ἀνταρνασὲ Β΄ προσεπάθησε νὰ ἐξαγοράσῃ τοὺς αἰχμαλώτους. **Ὅσα** χρήματα ὁμως καὶ ἂν προσέφερε στοὺς Ἄραβες, δὲν ἠδυνήθη νὰ τοὺς ἐλευθερώσῃ. **Οἱ** ἄπιστοι ἐπάσχιζαν νὰ κάνουν Μουσουλμάνους τοὺς γενναίους ἀγωνιστὲς τοῦ Χριστοῦ καὶ πρὸ παντὸς τὸν Γκομπρόν.

Στὶς σχετικὲς προτροπὲς τοὺς, ἐκεῖνος ἀπαντοῦσε σταθερά:

«Ὁχι μόνο δὲν ἀλλάζω τὴν πίστι μου, ἀλλὰ εἶμαι ἐτοιμος ἀκόμη καὶ νὰ ἀποθάνω γιὰ τὸν Κύριό μου, τὸν ἀληθινὸ Θεό, ἀφοῦ καὶ Ἐκεῖνος καταδέχθηκε νὰ ἀποθάνῃ γιὰ τὴν σωτηρία μου».

Και προσέθετε τὸ ἀποστολικό: **«Ἐμοὶ** γὰρ τὸ ζῆν Χριστὸς καὶ τὸ ἀποθανεῖν κέρδος».

Ἐν τῷ μεταξὺ, ἡ προέλασις τῶν ἀραβικῶν στρατευμάτων συνεχιζόταν ἀκάθεκτος, σκορπίζουσα τὸν θάνατο καὶ τὸν θρῆνο. **Τὸ** αἶμα τῶν Χριστιανῶν ἔτρεχε ποταμηδὸν σὲ κάθε γωνιὰ τῆς Γεωργίας.

Ἦταν γιὰ τὴν πολυπαθῆ Ὁρθόδοξη αὐτὴ Χώρα καιρὸς ὀδυνηροτάτης δοκιμασίας.

Ὁ Ἅγιος Μάρτυς ὑποχρεώθηκε νὰ ἀκολουθήσῃ δεδεμένος τὸν στρατὸ τῶν κατακτητῶν, ἕως ὅτου ἔφθασαν στὴν πόλι Ταλίνη τῆς ἐπαρχίας Τριάλστι. **Ἐκεῖ** ὠδηγήθηκε ἐνώπιον τοῦ Ἐμίρη.

Ὁ Ἄραβας Ἡγεμὼν ἐγνώριζε καλῶς πόσον ἐκτιμοῦσαν καὶ ἐθαύμαζαν οἱ Γεωργιανοὶ τὸν Γκομπρόν. **Ἦθέλησε**, λοιπόν, νὰ ἐκμεταλλεῦθῃ τὸ κῦρος τοῦ αἰχμαλώτου του, γιὰ νὰ ἐπιτύχῃ τὴν ἐπιβολὴ τοῦ Ἰσλάμ στὴν Γεωργία. **Καθοριστικὴ** γιὰ τὴν ἐπίτευξι τοῦ σκοποῦ του θὰ ἦταν ἡ μεταστροφὴ τοῦ περιφήμου πολεμάρχου.

Ἔτσι, ὅταν τὸν ἔφεραν ἐνώπιόν του, τοῦ εἶπε:

«Λυπᾶμαι τὴν νεότητά σου, Γκομπρόν, θαυμάζω τὴν ἀνδρεία σου καὶ σέβομαι τὴν ἀρχοντικὴ σου καταγωγὴ. **Ἔμαθα**, ὅτι εἶσαι ἓνας ἀπὸ τοὺς σπουδαιότερους ἄνδρες τῆς Γεωργίας καὶ δὲν θέλω νὰ σὲ θανατώσω πρόωρα, καὶ μάλιστα σκληρῶ τῷ τρόπῳ. **Γι'** αὐτό, τέκνο ἀγαπητό μου, σὲ συμβουλεύω νὰ ἀφήσῃς τὴν ἄλογο πίστι σου, ἢ ὅποια εἰς οὐδὲν ὠφέλησε, οὔτε ἐσένα ἕως τώρα οὔτε τοὺς στρατιῶτες σου, καὶ νὰ δεχθῆς τὴν ἰδικὴ μας πίστι, τὴν μόνη ἀληθινή,

χάρις στην οποία εἴμεθα κυρίαρχοι σὲ τόσες χώρες. **Ξ**έρω, βέβαια πόσο δύσκολο εἶναι αὐτό, τὸ ὁποῖο σοῦ ζητῶ. **Τ**ὴν πίστι του δὲν τὴν ἀλλάζει κανεὶς εὐκόλως. **Γ**ι' αὐτὸ ὑπόσχομαι, ὅτι θὰ σοῦ δώσω πολλὰ ἀνταλλάγματα. **Θ**ὰ σοῦ χαρίσω παλάτιον, ὅπου θὰ ζῆς ὡς ἄρχοντας, ἀναρίθμητες σκηνές, δούλους, καμηῆλες, ὄπλα. **Κ**αὶ τὸ κυριώτερο, θὰ σὲ κάνω ἀξιωματοῦχο τοῦ κράτους μου καὶ στενὸ συνεργάτη μου».

Ἐνώπιον τῆς σαφοῦς ἀπειλῆς καὶ τῆς δελεαστικῆς προτάσεως τοῦ Ἀμπούλ - Κασίμ, ὁ Γκομπρὸν ἀπήντησε θαρσαλέως:

«Τὴν πίστι μου στὸν Χριστό, τὴν πίστι τῶν Πατέρων μου, ἀδύνατον εἶναι νὰ τὴν ἀλλάξω. **Σ**τὴν πίστι αὐτὴ εἶμαι ἐρριζωμένος καὶ ἀμετακίνητος, μὲ τὴν χάρι τοῦ Ἁγίου Πνεύματος. **Ἀ**λλά, γιατί θέλεις νὰ μὲ θανατώσης, ἂν δὲν ὁμολογήσω τὸ ἰσλάμ; **Ἔ**χεις τόσους Χριστιανούς στὴν ἐξουσία σου, τοὺς ὁποίους δὲν ὑποχρεώνεις νὰ ἀλλαξοπιστήσουν. **Ὅ**λοι τοὺς ἀναγνωρίζουν τὴν κυριαρχία σου, τὴν ὁποία Σου παρεχώρησε ὁ Θεὸς γιὰ τὶς ἁμαρτίες μας, καὶ ὑποτάσσονται στὴν δεσποτεία σου. **Τ**ὸ ἴδιο κάνω καὶ ἐγώ. **Μ**ουσουλμᾶνος ὅμως δὲν γίνομαι. **Χ**ριστιανὸς ἐγεννήθην καὶ Χριστιανὸς θὰ ἀποθάνω. **Ὅ**υτε οἱ ἀπειλές σου θὰ μὲ πείσουν νὰ ἀρνηθῶ τὸν ἠγαπημένο μου Ἰησοῦν οὔτε οἱ ὑποσχέσεις σου. **Ἄ**ν ἔχω τίποτα ἄλλο νὰ πῶ».

Ἐμίρης ἐστράφη πρὸς τοὺς ὑπηρετές του.

«Ἄν γνωρίζεις, ὅπως φαίνεται», τοὺς εἶπε, «πόσο φοβερὸς εἶναι ὁ θάνατος. **Π**αραλάβετε αὐτὸν ἔξω καὶ σφαγιάσετε ἐνώπιον τῶν ὀφθαλμῶν του τοὺς συστρατιῶτες του! **Ζ**ωντανὸς νὰ μείνη μόνο ὁποῖος δεχθῆ τὸν νόμο μας».

Μετ' ὀλίγον ὁ Γκομπρὸν ἴστατο ἐν μέσῳ τῶν στρατιωτῶν του. **Ὅ**ι Ἀραβες, κρατοῦντες γυμνὰ τὰ ξίφη τους, ἐρωτοῦσαν ἓνα πρὸς ἓνα, ἂν ἐδέχοντο νὰ ἀσπασθοῦν τὸ Ἰσλάμ. **Κ**αὶ στὴν ἀρνητικὴ ἀπάντησί τους, ἀπεκεφάλιζαν αὐτοὺς ἀδιστακτῶς. **Κ**ανεὶς ἐξ αὐτῶν δὲν πρόδωσε τὸν Σωτῆρα μας. **Ἐ**πεσαν ἥρωϊκῶς καὶ οἱ ἑκατὸν τριάντα τρεῖς, ὁμολογήσαντες τὸν Χριστὸν καὶ ἀναθεματίσαντες τὸν Μωάμεθ.

Ὅταν ὠλοκληρώθηκε ἡ σφαγὴ, τὸ θέμα ἦτο φρικτόν: κατὰ γῆς ἐσκορπισμένα τὰ σώματα καὶ οἱ κεφαλές τῶν ἁγίων Μαρτύρων ἔσταζαν αἷμα. **Ἐ**ν μέσῳ αὐτῶν ἴστατο ὁ φιλόθεος Γκομπρὸν, μουσκευμένος καὶ αὐτὸς ἀπὸ τὸ αἷμα τῶν συντρόφων του, κατακόκκινος ἀπὸ τὸ κεφάλι ὡς τὰ πόδια. **Σ**τὰ χεῖλη του ὅμως ἀνθίζε ἓνα ἀγγελικὸ μειδιάμα ἀπεράντου μακαριότητος. **Ὁ** μαρτυρικὸς θάνα-

τος τῶν συμπολεμιστῶν του ὄχι μόνο δὲν τὸν εἶχε φοβίσει, ἀλλ' ἀπεναντίας τὸν εἶχε ἐνθουσιάσει καὶ ἐνισχύσει.

Τὸν ὠδήγησαν πάλιν ἐνώπιον τοῦ Ἑμίρη, ὁ ὁποῖος ἄρχισε ἐκ νέου τὶς ὑποσχέσεις καὶ τὶς ἀπειλές του. **Β**λέπων ὁμως, ὅτι δὲν κατῶρθωνε τίποτα μὲ αὐτές, ἐπρόσταξε νὰ τὸν ἐκβάλουν ἔξω καὶ νὰ τὸν κτυπήσουν ἐλαφρῶς μὲ τὸ ξίφος στὸ αὐχένα, πρὸς ἐκφοβισμόν.

Τοῦ ἔδεσαν ὀπίσω τὰ χέρια καὶ τὸν ἔσυραν στὴν αὐλή. **Ἀ**φοῦ τὸν ἠνάγκασαν νὰ γονατίσῃ, τὸν ἐκτύπησαν ἐλαφρῶς μὲ τὸ ξίφος στὸν αὐχένα δύο φορές. **Ἀ**πὸ τὴν πληγή, τὴν ὁποῖαν τοῦ προεξένησε ἡ δευτέρα σπαθιά, ἄρχισε νὰ τρέχῃ αἷμα. **Ὁ** Μάρτυς κατῶρθωσε νὰ ἐλευθερώσῃ τὸ δεξί του χέρι καὶ νὰ τὸ φέρῃ στὸν αὐχένα του. **Ἐ**λαβε μὲ τὸ δάκτυλο λίγο αἷμα, ἐσημάτισε μὲ αὐτὸ τὸ σημεῖο τοῦ Τιμίου Σταυροῦ στὸ μέτωπό του καὶ ἀνεφώνησε:

«Ἐὕχαριστῶ Σοι, Θεέ μου, διότι μὲ ἀξιῶνεις, τὸν ἀνάξιο, νὰ ἀποκτήσω τὸν θησαυρὸν τοῦ μαρτυρίου! **Δ**εῖξον εἰς ἐμέ, Κύριε, τὸ ἐλεός Σου! **Γ**λυκύτατε Ἰησοῦ, ἡ θηριώδης καὶ πανοῦργος γνώμη τοῦ ἀπίστου τούτου τυράννου δὲν θὰ ἀνακόψῃ τὴν πορεία μου πρὸς τὸν Οὐρανόν. **Ἐ**ρχομαι πλησίον Σου!».

Τοῦ ἔδεσαν καὶ πάλιν τὰ χέρια καὶ τὸν ὠδήγησαν γιὰ τελευταία φορὰ στὸν Ἑμίρη. **Τ**ὸ πρόσωπό του ἔλαμπε ἀπὸ οὐράνια χάρι. **Τ**ὸ σημεῖο τοῦ Σταυροῦ στὸ μέτωπό του ἤστραπτε θαυμαστῶς. **Μ**ερικοὶ Χριστιανοί, οἱ ὁποῖοι παρευρίσκοντο ἐκεῖ πλησίον, εἶδαν ἕνα φωτεινὸ στεφάνι ἐπὶ τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ καὶ κατενόησαν μὲ αὐτό, ὅτι ὁ Μάρτυς εἶχε ἤδη δικαιωθῆ καὶ δοξασθῆ ἀπὸ τὸν Σωτῆρα μας Χριστό, χάριν τοῦ Ὁποίου ἔχυνε τὸ αἷμα του.

Ὁ Ἑμίρης δὲν τοῦ ἔταξε πλέον τιμὲς καὶ πλοῦτη, ἀλλὰ τὸν ἀπέιλησε αὐστηρῶς:

«Ἡ θὰ γίνῃς μουσουλμᾶνος ἢ θὰ ἀποθάνῃς!».

«Πρᾶξε ὅ,τι θέλεις», ἀποκρίθηκε ὁ Ἅγιος. **«Χ**ριστιανὸς εἶμαι καὶ τὸν Χριστὸν μου δὲν ἀρνοῦμαι.

«Ἡ ὑπομονή μου ἐξαντλήθηκε!», ἐφώνησε ὠργισμένος ὁ Ἀμπούλ - Κασίμ. **«Π**αραλάβετε αὐτὸν καὶ ἀποκόψατε τὴν κεφαλὴ του».

Οὶ δῆμιοι ἔσπευσαν νὰ ἐκτελέσουν τὴν ἐντολὴ τοῦ. Ἔσυραν τὸν Μάρτυρα στὴν αὐλὴ καὶ τὸν ἀποκεφάλισαν ἐκεῖ, ἐν μέσῳ τῶν αἱματόφυρτων σωμάτων τῶν συστρατιωτῶν καὶ συμμαρτύρων τοῦ, τὴν 17ην τοῦ Νοεμβρίου μηνὸς τοῦ ἔτους 914.

Τὰ τίμια Σκηνώματα αὐτῶν ἔθαψαν σὲ τρία μεγάλα κοινοτάφια. **Γ**ιὰ ἀρκετὲς νύκτες ἓνα οὐράνιο φῶς ἔλαμπε ἐπὶ τοῦ σημείου τῆς ταφῆς, ὅπου προσήρχοντο κρυφίως πολλοὶ ἄρρωστοὶ Χριστιανοὶ καὶ ἐθεραπεύοντο.

* * *

Μὲ τὸν τρόπο αὐτόν, οἱ ἑκατὸν τριάντα τέσσερις φιλόχριστοὶ Μάρτυρες εἰσῆλθαν στὴν πολυπληθῆ χορεία τῶν Ἁγίων τῆς Γεωργίας.

Ἡ Μνήμη αὐτῶν ἐορτάζεται τὴν 17ην Νοεμβρίου, ἡμέρα τοῦ ἐνδόξου αὐτῶν Μαρτυρίου.

+

*Τῷ δὲ ἐν Τριάδι Παναγίῳ Θεῷ,
τῷ ἐνδοξαζομένῳ ἐν τοῖς Ἁγίοις Αὐτοῦ,
προσκύνησις καὶ εὐχαριστία,
εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.
Ἀμήν!*

1. Ἄλβανία ὠνομάζεται, ἀπὸ τὴν ἀρχαία ἕως τὴν μεσαιωνικὴ ἐποχὴ, μία χώρα τοῦ ἀνατολικοῦ Καυκάσου, ἡ ὁποία εὑρίσκετο ἀνάμεσα στὴν Ἀρμενία, τὴν Ἴβηρη (Γεωργία) καὶ τὴν Κασπία Θάλασσα.

2. Τὸ ὄνομα *Γκομπρόν* ἀποτελεῖ παραφθορὰ τῆς ἀρχαίας ἀραβικῆς λέξεως *γιουμπρούτ*, ἡ ὁποία σημαίνει *γενναῖος, ἀνδρεῖος*.

